

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם

הרבנות הראשית לישראל

עיר התורה שקרובה אליך

לשכת הרבנות הראשית אלעד.

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

המלך

משפטים

אור

השולחנות בחיים:

שמות פרק כג (ה) פי תראה חמור שנאך רבין תחת משאן וחדלת מעזב לו עזב תעזב עמו:

שאלות:

א שואלת הגמרא במסכת פסחים דף קיג ע"ב אמר רבי שמואל בר רב יצחק אמר רב וכו' ומי שריא למסניה? והכתיב לא תשנא את אחיך בלבבך אלא וכו', דהויא ביה איהו דבר ערוה. רב נחמן בר יצחק אמר מצוה לשנאתו שנאמר יראת ה' שנאת רע. ואם כן עלינו להבין מדוע התורה מצווה לעזור לאדם שיש מצווה לשנוא אותו? **ב** עוד שואל המלבי"ם מדוע התורה כותבת לנו את מחשבת האדם אולי יחשוב לחדול להושיט עזרה ומצוה עליו עזוב תעזוב, הרי דרכה של התורה לכתוב את הצייווי ולא את מחשבות השליטות של האדם? **ג** עוד קשה מדוע כפל הלשון עזוב תעזוב, למרות שחז"ל כבר דרשו מכפל הלשון לרבות שצריך לעזור אפילו מאה פעמים, עדיין אין מקרא יוצא מידי פשוטו?

הלכי רוחות:

כאשר נתבונן בהלכי רוחות בני אדם רבים כאשר בונים בית משותף לחיים אחד ממוסכמות החברה שיש חלוקה בתפקידי הבית בין בני הזוג כך שכל ענייני הבית מוטל על האשה ומאידך כלכלת הבית והרוחניות מוטל על הבעל, כתוצאה מכך נוצר מצב שהאשה יכולה להיות ממופלת בילדים קטנים ובהריונות ואחרי לידות ובגידול הילדים ואף עול הבית ביטול וכביסה וניקיון ועוד וישנם מתוך אותה מחשבה או אותה קביעה אינו רואה לעצמו מחוייבות להושיט יד לעזור בבית כי כלים ניקיון וסדר וטיפול בילדים הן ממחוייבות האשה ואינם לפי כבודו לעשות כלים או לנקות את הבית או להוריד את האשפה וכדומא, ולצערנו מובן מאליה שבבית כזה אין שלום בית ולא שמחה מאחר והאשה קורסת ולבעל זה לא מעניין, כמו כן לקום בלילה לתינוק שבוכה מובן מאליה שהכל מוטל על האשה, אולם תורתנו הקדושה מלמדת אותנו שיעורי בית כיצד לבנות את הזוגיות ומה החובות המוטלות על כל אדם באשר הוא לעזור אפילו לשונא כדלקמן.

מעשה שהיה כיצד זכו להיפקד בזכות הזוירות בניבור:

כתב בספר אור דניאל דברים: הרי לפנינו מעשה נפלא אחד הרבנים החשובים בכבל לא זכה להיפקד בילדים במשך שנים רבות הפצירו הוא ורעייתו בתחינות ובתפילות לבורא עולם אך למרות זאת טרם נושעו. באחת השבתות בסיום אמירת פרק אשת חיל וסדר הקידוש ניגש הבעל ליטול ידיו והמתין לאשתו שהייתה עסוקה בהגשת המאכלים לשולחן לפתע מעדה האישה והחליקה וכל האוכל המרק והדגים שהיו במגש שנשאה נפלו על הרצפה ולא עוד אלא שזה היה כל האוכל שהיה להם לשבת. האישה הייתה מוטלת על הרצפה וחיכתה לתגובת הכעס והזעם של בעלה על שלא נהגה בזוירות. זה הרגע בדיוק לו מחכה היצר זו הזדמנות פז עבורו להפר את שלום הבית. הבעל שראה את המחזה החליט לעמוד בניסיונו ולא לכעוס ובמקום להטיח באשתו ביטויים פוגעים ומעליבים על חוסר זהירותה החל לומר שוב את הפרק אשת חיל והפעם בנעימה מיוחדת בניגון מלבב וכל פניו יוקדות מהתלהבות והוא חוזר שוב ושוב על הפסוק הראשון אשת חיל מי ימצא ורחוק מפנינים מכרה בטח בה לב בעלה ושוב הוא ממשיך בנעימה גמלתהו טוב ולא רע כל ימי חייה ואז נאנח אוי ריבוננו של עולם באיזו אישה צדקת זכיתי שכל חייה רק גמלתהו טוב ולא רע רק אני מבקש ממך ריבוננו של עולם אני מתחנן לפניך אנא שיתקיים בנו הפסוק קמו בניה אוי ריבוננו של עולם קמו בניה אוי קמו בניה' תן לנו בנים ריבוננו של עולם ויאשרוהם הם יוכלו לאשר כמה צדקת היא האימא שלהם. לשמע מילות שבה אלה התרגשה מאוד הרבנית והחלה בוכה בכי חרישי אט אט קמה לה ויחד עם בעלה סיימו את המזמור בשירה ובנעימה. הם בצעו על הפת וזה היה כל מזונם באותה סעודה, בלילה ניגלה אליו אביו בחלום ואמר לו דע לך כאשר חזרת בפעם השניה על המזמור אשת חיל ועצרת כעסך וניגנת אותו מתוך עמקי נשמתך עוררת רעש גדול בשמים המלאכים היו מרקדים כאשר ניגנת את המזמור והייתה התעוררות גדולה בשמים על מעשה זה. ואני רוצה לבשר לך בשורה טובה ומשמחת בבית דין של מעלה נגזר עליך ועל רעייתך להיות ללא ילדים כל ימיכם ובזכות המעשה שעשית הוחלט בשמים לבטל את גזר הדין וכו' וזו בני הזוג לגדל שמונה ילדים צדיקים.

ביאור בעלי התוספות לכפות את יצרו:

ובזה נבוא לביאור הפסוקים, בכדי להבין את המצווה הזו נביא את ביאור בעלי התוספות מסכת פסחים 1. אשר שאלו מאחר ומדובר בעובר עבירה שמצוה לשנאתו אם כן מדוע כאשר מזדמן לו שני מקרים בבת אחת רואה חמור אוהבו וחמור שונאו אחד רובין ואחד למעון צריך לעזור לשונא כדי לכפות את יצרו, והדבר אינו מובן הרי יש עליו מצוה לשנאתו ומה שייך לכפות את יצרו? לזאת כביארו התוספות שאמנם מצווה לשנותו בגלל דבר העבירה שעשה פירושו לשנות מעשיו, אבל כתוצאה מכך נהפך בעל החמור גם הוא לשונא שלו כיון שכמים פנים לפניו כן לב האדם ומתפתחת שנאה בלב בעל החמור, וכאן עומד מבחן השנאה מה מקורה ולכן התורה תובעת מהאדם מאחר ובעל החמור שונא אותו הרי שמטבעם של דברים

בית: רח' שמאי 18 טל: 039096874 לשכה רח' שמאי 13, אלעד • טל: 03-9096601 • פקס: 03-9337941

tel: 972-3-9096784 • hom: 18 shamai st' fax: 972-39337941 • tel: 972-3-90966001 • 13 shamai st' elad 40800

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם

הרבנות הראשית לישראל

עיר התורה שקרובה אליך

לשכת הרבנות הראשית אלעד.

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

כיון שיש שנאה בניהם אינו חפץ לעזור לו ולא מפני שעשה דבר עבירה, ולזאת מצווה על האדם להתעלות על מידותיו ולכפות יצרו לעזור לו ובזה מוכיח שאינו שונא אותו אלא את דבר העבירה. ולפי זה חמור שונאך הכוונה בזה על בעל החמור שונאך ובכל זאת חייב לעזור. ואכן כך מצאתי שכתב לבאר התורה תמימה. 2.

מעשה כמים פנים לפנים:

ישנם מעשיות רבות על המציאות כמים פנים לפנים כן לב האדם, ונביא מעשה שמסופר בספר ישמח בציון בסוף מלחמת העולם השנייה היה הורבן גדול ומצב כלכלי קשה והחיילים הפכו להיות שודדים שעשו פוגרום, אחד הקצינים שיצא שמו לשמצה באכזריותו היה יהודי בשם לנצה והיה בראש גדוד גדול החליט שהוא רוצה להתנקם מרבו שזרקו מהישיבה ולכן הלך לאותה עיר זימן אליו את ראש העיר אמר לו שמיד יביא לפניו את הרב להריגה או יעשה שמוט בכל העיר, כמוכן אותו ראש עיר שלח להביא את הרב שהוא זומן על ידי אותו קצין אכזרי, כולם הבינו שזה כנראה סופו ואחד התלמידים הפציר בו להתלוות אליו ולבסוף הסכים בתנאי שאינו מדבר עם אף אחד עד שחוזרים והלכו עד שהגיעו למקום הגדוד ואמר התלמיד שהיה כעגלון שהביא את הרב שהוזמן למפקד, כל הדרך היה הרב מהורהר ולא דיבר ובהגיעו ירד והלך למפקד ואף המפקד יצא לקראתו והנה פלא פלאים התנפלו אחד על השני בנשיקות ובכיות על כל העבר וחזר בשלום לביתו ושאלו תלמידו מה קרה כיצד התהפך ליבו של האכזרי הנה וסיפר לו שכל הדרך היפך בזכותו ועורר רחמים עליו ועל כל עברו עד שהשפיע על ליבו של האכזרי להתעורר ברחמים וכך ניצל.

עוזב תעזוב העוזר לזולת עושה עם עצמו חסד:

עוד כתב לבאר בספר פנים יפות 3. את כפל הלשון עוזב תעזוב, ביאור דבריו כי על ידי שעוזר לחברו הקב"ה עוזרו וזהו כפל הלשון אם אתה עוזב להכריח תעזוב אז יעזור לך השם וזהו גומל נפשו איש חסד.

על ידי מצוה זו מרבין שלום בעולם:

עוד כתוב במדרש תנחומא 4. שעל ידי מצוה זו מרבין שלום היות והתהיל לשיח בלבו אמר כך היה פלוני אוהבו ולא הייתי יודע, נכנסו להם לפונדק ואכלו ושתו, מי גרם להם שעשו שלום, בגלל שהושיט עזרה כמצוות התורה.

מעשה עם הגר"ם כיצד השתדל להטיב עם מעליבו:

ללמדנו שהתורה תובעת מהאדם עבודה על המידות ולהתגבר על השנאה ולהטיב עם שונאו, כמסופר על הגר"ם זצ"ל אשר פעם בנסיעתו ברכבת ליעד אשר הוזמן ומאחר והיה דרכו לעשן לכן התיישב בקרון המיועד לכך ובסמוך אליו התיישב אדם שאינו מכירו החלון היה פתוח מפני המעשנים והנה במהלך הנסיעה הגר"ם עישן ושכנו אשר ישב העיר לו מדוע מעשן זה מפריע לו, כמוכן לא השיב דבר שכאן זה קרון של מעשנים אלא כיבה את הסיגריה מיד, לאחר מכן שוב מעיר לגר"ם מדוע החלון פתוח קר לו, ושוב לא השיבו שלא הוא פתח אלא סגר החלון בשקט, לאחר שהגיעו למקום היעד היה ציבור גדול מאוד שהגיע להקביל את פני הגר"ם ואותו אחד נודע לו שמדובר על הגר"ם ותפס את ראשו איך התנהג אליו כך, ולמחרת חיפש את האכסניה שנמצא הגר"ם ובא להתחנן על נפשו שפגע בכבוד התורה והרגיעו הגר"ם ושאלו לצורך מה הגיע והשיב בכדי להסמיכו לשחיטה אצל התנו שהיה ממונה על כך כמוכן שהודיע הגר"ם לחתנו שיקבלו ויעזור לו להוציא סמיכה ולאחר שנבחן ולא ידע ישב ולמדו עד שיקבל תעודת סמיכה, וכאשר שאלו את הגר"ם אמנם מחל על כבודו אבל מדוע להתאמץ להוציא לו סמיכה, והשיב בכדי שלהוציא מלבו כל חשש מינה כלפיו ולכפות את יצרו.

מעשה עם הרח"ג יוסף חיים זוננפלד זצ"ל:

ומספר יהודי ירושלמי שדר בשכונה הסמוכה לדירתו של רבי יוסף חיים זוננפלד: פעם פתחתי את דלת ביתי לקול דפיקה הבאה מבחוץ, והופתעתי מאד לראות בפתח את רבי יוסף חיים. כשהוא נושא בידיו את דליו המים השיכים לי, כשהם מלאים עד גדותיהם, והרב מבקש להכניסם פנימה. הוכיתי בתדהמה, ורק לאחר שהתאוששתי מעט יצאתי החוצה בעקבות הרב. התברר לי, כי אשתי הלכה לשאוב מים מן הבור שהיה סמוך לביתו של הרב זוננפלד. היא מלאה את הדליים. אך מאחר שהילדים השתרכו אחריה, נמלה עמה רק אחד מן הדליים. ואת האחרים השאירה על יד הבור. וביקשה מן הקטנים לשמר עליהם. לילדים לא היתה סבלנות לחכות. והם החלו לשאת בעצמם את הדליים הנותרים. בדיוק באותה שעה יצא רבי יוסף חיים מביתו. וכשראה איך עמלים הפעושות בנשיאת הדליים, ניגש אליהם ושאל אותם לכתובתם. לקח את הדליים והעלה אותם לביתנו. לקול צהלתם ושמחתם של הילדים, לא מצאתי מלים כיצד להצמדק, ועיני החלו זולגות דמעות. כיון שראה רבי יוסף חיים כך, תמה ואמר "תמהני בה בשעה שגדולים אינם מניחים בידי לקיים מצות עזב תעזוב, המזדמנת לי לעתים נדירות ביותר, הרי ילדי ישראל הפעושות זכוני במצוה זו בשמחה.

חובת ומצוות עוזב תעזוב בתוך ביתו:

ואם כך שהתורה מחייבת לסייע לשונאו מצער בהמתו קל והומר אלף פעמים שמחוייב כלפי אשתו לעזור בבית, ולא רק כאשר האוירה בבית נעימה וטובה אבל כשיש מתח בין בני הזוג אחד מתנכר לשני, תורתנו מלמדת אותנו להיפך שאדרבא

בית: רח' שמאי 18 טל: 039096874 לשכה רח' שמאי 13, אלעד • טל: 03-9096601 • פקס: 03-9337941

tel: 972-3-9096784 • hom: 18 shamai st' fax: 972-39337941 • tel: 972-3-90966001 • 13 shamai st' elad 40800

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם

הרבנות הראשית לישראל

עיר התורה שקרובה אליך

לשכת הרבנות הראשית אלעד.

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

יש כאן מצווה נוספת לכפות את יצרו ולעבוד על המידות ולהושיט עזרה ולכן כאשר יש לפרוק אוהב או למעון שונא השונא קודם כיון שזו ההזדמנות לעבוד על המידות ולהרבות אהבה. ואכן בענין זה כתב בספר המאורות הגדולים עמוד רלה סח אחד מתלמידיו של הסבא מסלבודקה שזמן קצר לאחר התונתו הפתיעו פעם הסבא בשאלה האם הוא עוזר לאשתו בבית בערבי שבתות, התלמיד השיב לו מיד בחיוב, והוסיף שהרי חז"ל במסכת שבת דף קיט ע"א מזהירים שכל אדם צריך לעשות לכבוד השבת וכאשר נהגו כך בעצמם גדולי הדור בתקופת האמוראים רב ספרא מהרי"ק רישא רבא מלה שיבוטא וכן רב הונא רב נחמן וכו', ואם צדיקים אשר בכוחן להחיות מתים כך ק"ו לכל אדם. וכך כתב בספר המדרת הימים ח"א שבת פ"ב נט: אזהרה לאיש לסייע בהכון מאכלי השבת: וכל ירא אלהים יהא זהיר בקרב ביתו בערב שבת לעזור לאשתו בכל תבשילי שבת איש איש לפי שיעורו כמו שהיה מנהג קדמונינו רב ספרא מהרי"ק רישא רבא מלה שיבוטא והכל מפני כבוד השבת להיות תבשיליו מוטעמים ומתובלים. חייד הסבא ואמר צדיק'ל וכי משום כבוד שבת לבד ורק מתוך דברי חז"ל צריך אדם לעזור לאשתו, הלא זו מצות עשה מפורשת מן התורה עזוב תעזוב עמו ועל אחת כמה וכמה לאשתו שיש כלפיה חובות מיוחדות ועוד בערב שבת שהעבודה מרובה והאשה יגעה וממחרת להספיק את עבודות הבית עד להדלקת הנרות האם יש לך מצוה שבין אדם לחבירו גדולה מזו והוסיף להאריך בזה כהנה וכהנה.

הנהגות גדולי ישראל כיצד עזרו בביתם:

מסופר על רבי שמואל סלנט רבה של ירושלים עלה לעליית ביתו לעזור לאשתו לתלות הכביסה, אמרה לו אשתו לא נאה ולא יאה לרבה של ירושלים לתלות הכביסה, השיב לה רבי שמואל הרי את עכשיו לאחר מחלה וקשה לך, למעשה הייתי צריך עכשיו לשכור עזרה מבחויץ אבל כסף אין לי, אם כן אין אני פטור ממצוה זו ואין ברירה אלא אעשה בעצמי.

מעשה עם הסטייפלר והגר"מ פיינשטיין שעשו בליום:

פעם כאשר גמר לימודו בשעה מאוחרת ראה ערימת כלים במטבח אשר בדרך כלל מנהג אשתו לנקות הכל הבין שכנראה היית מאוד עייפה ויודע את שמחה שקמה בבוקר למטבח נקי לכן שטף את הכלים וניקה הכל לשמח אשתו. **וכן מסופר פעם נתגלה רבי משה פיינשטיין** והוא כבר בא בימים עומד במטבח ומדיח כלים הוא הסביר הרבנית אינה חשה בטוב ויודע אני עד כמה אינה אוהבת לראות את הכלים בלתי מודחים ולא במקומם.

פירעו של רבי שמואל סלנט:

ר' שמואל סלנט זצ"ל רבה של ירושלים עלה לעליית ביתו לעזור לאשתו לתלות הכביסה אמרה לו אשתו לא נאה ולא יאה לרבה של ירושלים לתלות הכביסה, השיב לה רבי שמואל הרי את עכשיו לאחר מחלה וקשה לך עבודה זו למעשה הייתי צריך עכשיו לשכור עזרה מבחויץ אבל כסף אין לי אם כן אין אני פטור ממצוה זו ואין ברירה אלא שאעשה זאת בעצמי.

להוריד אשפה:

וכתב החתם סופר העיר שבכל פרשת ויקרא לא נזכר שמו של אהרן לבד אלא בני אהרן רק בפרשת הוצאת הדשן נאמר צו את אהרן ויקרא ו ד כי הוצאת הדשן נראית כעבודה בזויה ועבודת השמשים לכן אמרה תורה שעבודה שעל פי ציווי ה' אין הבדל מה היא העבודה, ועוד יותר מזה ככל שנראה עבודה בזויה אהרן לבד צריך לעשותה וכמוש"כ בחובת הלכות שהוצאת הדשן מביא שישפיל עצמו ויסיר הגבהת לבו. ולכן המצוה גם להוריד את האשפה מהבית ולעזור לאשה למרות שאינה לפי כבודו.

עשיית צדקה והסד עם אשתו לפני תפילה:

לעיתים הלחץ בבית להכין את הילדים ללכת ל'חדר' ולבית הספר ולא תמיד האשה מסוגלת לעמוד בלחץ פסק הגאון ר' משה פיינשטיין זצ"ל שעדיף שישתתף הבעל בעשיית הפרוסות ובהכנת האוכל וליווי הילדים להסעה מאשר ירוץ לבית הכנסת וזהו בגדר שטורפין לו את תפילתו בפניו שאינה מקובלת.

תעזור ואח"כ תחזור ללימודך:

אברך אחד טען לפני ה'חזון איש' זצ"ל שקשה להעמיד משפחה גדולה שזה קשה מאוד לאשה וכו' שאלו ה'חזון איש' מה הקושי לאשה, אמר האברך בערב צריך להאכיל להשכיב' שאלו ה'חזון איש' ומה אתה עושה' השיב אני לומד בכלל' אם כך אמר לו ה'חזון איש' חזור לפני כן מהכולל ועזור לה להאכיל ולהשכיב את הילדים ואחר כך תחזור ללימודך.

תוכחת מרן הרב ש"ך לר"מ בישיבה:

מעשה עם הרב שך היה אברך יקר בפונביז' ישב ושקד בתורה ואף היה עוזר לאשתו בבית עם הילדים להלבישם ולרחצם ולהסיעם והנה לאחר זמן הוצע לו להיות מגיד שיעור בישיבה והנה לאחר שקיבל את המשרה הופסקה העזרה בבית והיה מאוד קשה לאשה ולמרות שביקשה ממנו לא נענתה מאחר ונהיה כבר מגיד שיעור וזה לא מכבודו, אחת מחברותיה של אשתו הציעה לה לפנות לרב שך ואכן שחה את ליבה לפני הרב שך, והוא שלח לקרא לו כמובן התעניין אצלו איך בישיבה והשיעורים ולאחר מכן אמר לו הרב שך שיש לו בקשה כיון שתורה צריכה להיות עם חסד ישנה אשה מטופלת בילדים

בית: רח' שמאי 18 טל: 039096874 לשכה רח' שמאי 13, אלעד • טל: 03-9096601 • פקס: 03-9337941

tel: 972-3-9096784 • hom: 18 shamai st' fax: 972-39337941 • tel: 972-3-90966001 • 13 shamai st' elad 40800

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם

הרבנות הראשית לישראל

עיר התורה שקרובה אליך

לשכת הרבנות הראשית אלעד.

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

שקורסת ואין לה בעל שיעזור לה וביקשו אם יהיה מוכן לעשות עימה חסד, השיב בשמחה שהרב יתן לו את שם המשפחה והכתובת והוא יעזור, והרב שך נתן את לו את הכתובת שלו ושם משפחתו. רק אז תפס עד כמה הוא טעה.

ביצור האדם נמדד בשמים:

הגה"צ הרב שלמה וולבה זצ"ל כותב רבינו חיים ויטאל זי"ע אמר כי מידותיו של אדם נמדדות אך ורק כפי יחסו אל אשתו כלומר אדם העוסק ב'גמילות חסדים' עם המון אנשים מלווה ונותן מבקר חולים מנחם משמח התן וכלה וכו' בוודאי ישחק ליום אחרון בבוא עת פקודתו כי זכויות רבות לו במעשה חסד אבל ידע נאמנה כי בשמים בודקים איך התנהג עם אשתו אם גם עימה גמל חסד כל ימיו אשריו וטוב לו אך אם אותה הקניש והזניח בביתו הקפיד וכעס ללא רחם ללא חסד ונשיאות בעול זה מכריע את דינו ולא יזכרו לו מאומה מכל חסדיו שעשה עם אחרים עכ"ד.

אשה כשרה העושה רצון בעלה:

אברך אחד בא בטענה שאשתו אינה מקיימת את דברי ה'שולחן ערוך' אבן העזר' סוף סימן סט אמרו חז"ל אין לך כשרה בנשים אלא אשה שעושה רצון בעלה, ואמר לו מרן הגאון ר' חיים קנייבסקי שליט"א שבן תורה לעולם לא ידרוש מאשתו לעשות רצון בעלה בן תורה ידאג לכך שאשתו תירצה לעשות רצון בעלה.

עבודת האשה והסיפוק:

הגה"צ ר' משה אהרון שטרן זצ"ל אומר אשה שכל היום טיפלה בבית עם הילדים הרבה תלאות עברו עליה וכמעט שנפלה תחת המעמסה כל ילד עם הבעיה שלו כיצד היא מחזיקה מעמד האם שטיפת הריצפה נותנת לה סיפוק בחיים האם רחיצת הכביסה ותלייתן נותנת לה סיפוק האם הריצה אחר הילד שיוכל לאחר שכבר חיממה האוכל מספר פעמים נותן לה סיפוק האם החיים הקשים ולחץ הפרנסה נותן לה סיפוק כל אדם רוצה סיפוק מהו הסיפוק שיש לאשה ברגע שבעלה חוזר הביתה ויכולה לספר לו את כל מה שעבר עליה והבעל מקשיב לדבריה זה הנותן לה כוח וחיות להמשך העבודה הקשה, ומה קורה באמת הוא בא עם פנים המוצות ואינו מתייחס אליה האם זהו התשלום עבור העבודה היומית המאומצת של האשה, היחס והתשומת לב מבעלה זה נותן לה סיפוק נפשי להמשיך לחיות בתלאות החיים והקשיים שנערמים עליה יום יום עכ"ד.

מוסר השכל:

עלה בידנו ללמוד כי בכל בית הרוצה לבנות זוגיות טובה ומוצלחת עם אהבה ואהבה שלום ורעות צריך לדעת למרות חלוקת התפקידים באופן טבעי בין בני הזוג, למרות זאת חובת החשיבה אחד על השני ולדעת להושיט עזרה הדדית בין בני הזוג ולא לראות איך אחד קורס והשני יושב במנוחה לקרוא או להשתעשע בקופסה השחורה, או כמו שיש זוגות אשר לצערנו הבעל יכול לישון עד שעה מאוחרת והאשה צריכה להתמודד לבד עם הילדים, ותורתנו מלמדת אותנו שהחובת האדם לעבוד על מידותיו ולעזור אפילו לשונא ולאוייב שהתורה מתירה לשונא בכדי להנך עצמו ולהתגבר על מידותיו, והסיף החפץ חיים הרי מנסתמא אותו שונא העמים על חמורו חומרי בניין כבדים עד שקרם החמור ונצרך להתאמץ ולעזור לו. ומכך ילמד האדם לנהל את חייו ברוח התורה ויבין וישכיל שבתוך הבית חובה כפולה ומכופלת לתת כתף ולעזור בשעות הלחץ הן בבית והן עם הילדים וכן אחרי לידות ובכל שעת צורך וקל וחומר בערב שבת שאפילו גדולי הדור האמוראים עזרו בגופן ולא חשו על כבודם מפני כבוד השבת, וזה כבודו של האדם שמתעלה מעל הכל לעשות רצון בוראנו וללכת בדרכיו שמטיב עם הבריות, ובוזה נזכה שתשרה השכינה בביתנו באהבה ואהבה שלום ורעות כל הימים אמן.

1. התוספות מסכת פסחים דף קיג ע"ב שראה בו דבר ערוה, ואם תאמר דבאלו מצואות (ב"מ דף לב: ושם) אמרינן אוהב לפרוק ושונא לטעון מצוה בשונא כדי לכוף את יצרו, והשתא מה כפיית יצר שייך כיון דמצוה לשנאתו? וי"ל כיון שהוא שונא גם חבירו שונא אותו דכתיב (משלי כז) כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם ובאין מתוך כך לידי שנאה גמורה ושייך כפיית יצר ע"כ.
2. כך מצאתי שכתב לבאר התורה תמימה בחלק הביאורים שמות פרק כג פסוק ה אות לו לאחר שהביא דברי התוספות ולא ניחה ליה בתירוץ כתב לבאר בשם חמיו וז"ל ושמעתי ממו"ח הגאון הראמ"ה ז"ל כי אין הפי' שונאך שאתה שונא אותו, משום דאי"כ הול"ל שונאך כמו כי שונאה לאה, אחת אהובה והאחת שונאה, אבל שונאך הפי' שהוא שונא אותך, כמו אם רעב שונאך, ונוסף גם הוא על שונאינו, ואני אראה בשונאי, וכדומה, ולפי"ז מכוון מאד פשט הגמרא אוהב לפרוק ושונא לטעון מצוה לטעון לשונא כדי לכוף את יצרו, והרבותא היא אפי"פ שידעת שהוא שונא אותך בכ"ז תכוף את יצרך ותעזור לו, וגם הלשון שבגמ' מורה על כונה זו, דאל"ה הול"ל אהוב ושונא, ובסוגית הדרשה כאן בגמ' יתפרש הכל על בעל האבדה:
3. בספר פנים יפות שמות פרשת משפטים פרק כג פסוק ה כתב לבאר את כפל הלשון עזוב תעזוב, כי תראה חמור שונאך וגו'. עיין פירש"י לפי פשוטו יי"ל ע"ד שאמרו חז"ל (ויק"ר לד, ח) יותר ממה שהעשיר עושה עם העני עושה העני עם העשיר, וכי' וצריך האדם שיבחינו זה כשעושה חסד עם חבירו שהוא מה שחבירו עושה עמו, וזהו שאמר שיחדל מלחשוב שהוא עושה חסד ועוזר את חבירו, כי כמו כן חבירו עוזר לו, והיינו דכתיב עזוב תעזוב עמו.
4. כתוב במדרש תנחומא (בובר) פרשת משפטים סימן א אמר ר' אלכסנדר שני חמרים היו מהלכין בדרך, והיו שונאין זה את זה, רבץ לו חמורו של אחד מהם, ראה אותו חבירו, ועבר, משעבר אמר כתיב בתורה כי תראה חמור שונאך [וגו' עזב תעזב עמו] (שמות כג ה), מיד חזר וטען עמו, התחיל לשיח בלבו אמר כך היה פלוני אוהבו ולא הייתי יודע, נכנסו להם לפונדק ואכלו ושתו, מי גרם להם שעשו שלום, בגלל שהושיט עזרה כמצוות התורה.

החזרת כבוד שבת שלום ומבורך

הצב"י מרדכי מלכא עיה"ק אלעד

בית: רח' שמאי 18 טל: 039096874 לשכה רח' שמאי 13, אלעד • טל: 03-9096601 • פקס: 03-9337941

tel: 972-3-9096784 • hom: 18 shamai st' fax: 972-39337941 • tel: 972-3-90966001 • 13 shamai st' elad 40800